

SEBOREYALI DERMATIT VA SEBOREYALI HUSNBUZARLAR BILAN KASALLANGAN BEMORLARDA SITOKIN TIZIMINING HOLATI

Rustamov Mirabbos Karimqulovich

Abu Ali ibn Sino nomidagi Buxoro davlat tibbiyot instituti
"Dermatovenerologiya va bolalar dermatovenerologiyasi" kafedrasii
assistenti

ARTICLE INFO

Received: 02nd January 2024

Accepted: 07th January 2024

Online: 08th January 2024

KEY WORDS

Seboreyali dermatit, klinik kechish xususiyatlari, teri, teri kipikchalari, eritema, tugunchali toshmalar, mikroflorasi, sitokinlar, immun holat.

ABSTRACT

Ushbu makolada seboreya dermatit bilan xastalangan 32 ta bemorlarda immun tizimining sitokin statusi (IL-4, FNO-ALFA) urganildi. Olib borilgan ilmiy -tadqiqot natijalar shuni kursatdiki, kasallikning surunkali kechinshidagi patagenetik mexanizmlaridan biri organizmning xujayraviy tizimining reaktivligini uzlashitirilmaganligi, ya'ni yalliglanishga alokador sitokinlar (FNO- à, IL-4) kursatkichlarini ishonchli kamayganligidan dalolat berdi. Bu esa uz navbatida seboreya dermatitli bemorlarda mikroblu kontaminatsiyani rivojlantirishga olib keldi.

Dolzarbligi

Seboreyali dermatit (SD) surunkali, qaytalanuvchi kasallik bo'lib, yog 'beziga boy teri joylarining shikastlanishi bilan tavsiflanadi. SD ko'pincha 20 yoshdan 40 yoshgacha bo'lgan odamlarga ta'sir qiladi. Seboreyali dermatitning etiologiyasida irsiy, yuqumli, allergik omillar va tananing immunitet holati muhim rol o'ynaydi. [1,2,3,4,5,6]

Kasallikning kelib chiqishida xamirturushga o'xshash Pityrosporumovale zamburug'lari muhim rol o'ynaydi, ular bosh terisi terisida (BSQT) saprofitlanadi, ammo ma'lum sharoitlarda (gormonal nomutanosiblik, metabolik kasalliklar, oshqozon-ichak trakti patologiyasi) trakt, asab tizimi, immunitet tanqisligi) patologik jarayonning rivojlanishida yoki kuchayishida ishtirok etadigan patogen xususiyatlarga ega bo'lishi mumkin. [1,2,3,4,5,6,7]

Hozirgi vaqtda ko'plab mamlakatlarda seboreyali dermatit bilan og'rigan bemorlar sonining ko'payishi tendentsiyasi kuzatilmoqda. [1,2,3,6,8] Surunkaliligi, tez-tez takrorlanishi, tarqalishi, teri patologik jarayonining doimiy kechishi, terapiyaga chidamliligi ushbu dermatozning patogenezi o'rganishga chuqur yondashishni talab qiladi.

Adabiyotlarga ko'ra, seboreyali dermatitning patogenezi endokrinopatiya, oshqozon-ichak kasalliklari va boshqalar katta ahamiyatga ega. [2,3,4] Aytish kerakki, so'nggi paytlarda ushbu dermatozning etiopatogenezi xamirturushga o'xshash - lipofil zamburug'lar bosh terisida saprofit bo'lgan Malassezia zamburug'lari muhim rol o'ynaydi, ammo ma'lum darajada. sharoitlar - gormonal, metabolik kasalliklar fonida, dori allergiyasi, asab tizimi,

oshqozon-ichak trakti kasalliklari, yog 'bezlarining sekretyasida miqdoriy va sifat o'zgarishlari patogen xususiyatlarga ega bo'lishi mumkin. [5,7,9,12,14]

Surunkali kechadigan va tez-tez takrorlanadigan teri kasalliklarining patogenezida immunitet tizimi markaziy rol o'ynaydi. [2,3,5,6,7] seboreyali dermatitning patogenezida haqidagi zamonaviy g'oyalarga ko'ra, immunitet tizimining faoliyatida etakchi o'rin immunitetning hujayrali komponenti - yordamchi faollikka ega T-hujayralari, yallig'lanishga qarshi va yallig'lanishga qarshi sitokinlarni ishlab chiqaradi. [3,8,10,11]

Tadqiqot maqsadi.

Tadqiqotimizning maqsadi seboreyali dermatit bilan og'rigan bemorlarda sitokin profil ko'rsatkichlarini o'rganish edi: IL4 va TNF-alfa.

Tadqiqot vazifalari.

Kuzatuvda 14 yoshdan 65 yoshgacha bo'lgan 32 nafar bemor olindi. Bemorlarning 18 nafari erkak va 14 nafari ayol bo'lib, barcha bemorlarga klinik, mikrobiologik va immunologik tadqiqot usullari o'tkazildi.

Kasallikning davomiyligini o'rganish shuni ko'rsatdiki, 9 bemor seboreyali dermatit bilan og'rigan - 1 yilgacha, 1 yildan 5 yilgacha - 19 va 5 yildan ortiq - 4 bemor. Teri-patologik jarayon giperemiya, terining "sut qobig'i" kabi lezyonlarda infiltratsiyasi, pityriazga o'xshash peeling qayd etilgan va faqat bosh terisi terisida joylashgan - 17 bemorda, terida. magistral va bosh terisi - 9 ta va bosh va yuzning bosh terisi qismlarida - 6 bemorda. Kasallikning og'irligi bo'yicha 5 nafar (15,6 foiz) bemorda yengil, 21 nafari (65,6 foiz) o'rtacha og'irlik, 6 nafari (18,7 foiz) og'irlik darajasi aniqlangan.

Immunitetning sitokin komponentini baholash uchun Vektor-Best test tizimlarining standart to'plamlari (Novosibirsk) yordamida ferment bilan bog'liq immunosorbent tahlili qo'llanildi. Qon zardobidagi sitokinlarning tarkibi o'rganildi. Mikrobiologik tadqiqotlar mikroflorani aniqlash uchun Sabouraud ozuqa muhitida, 5% qonli agarda, endo, Levinda teri tarozilarini ekish bilan tavsiflangan. Olingan materialga statistik ishlov berish variatsion statistika usuli yordamida amalga oshirildi. Statistik hisob-kitoblar uchun Pentium - 4 tipidagi, standart (MS Excel - 2000, Statistica 6.0) kompyuterlari va statistik tahlil usullaridan samarali foydalanishni ta'minlaydigan maxsus ishlab chiqilgan dasturlardan foydalandik. Natijalar $P < 0.05$ da muhim deb hisoblandi.

Tadqiqotda foydalaniladigan usullar va materiallar.

Seboreik dermatit bilan og'rigan bemorlarda sitokin darajasini o'rganish natijalari 1-jadvalda keltirilgan.

1-jadval. seboreyali dermatitli bemorlarda IL4 va TNF-alfa sitokinlarining tarkibi (pg/ml)

Ko'rsatkichlar	Sog'lom nazorat guruhi N=20	Kasal N=32
IL4 пг/мл	2,5±0,08	1,7±0,2*
TNF-alfa пг/мл	4.01±0,31	2,6±0,3*

* - sog'lom nazorat guruhi ko'rsatkichlariga nisbatan ishonchlik ko'rsatkichi ($P < 0,05$)

1-jadvaldan ko'rinib turibdiki, seboreyali dermatit bilan og'rigan bemorlarning qon zardobida sog'lom nazorat guruhi va ko'rsatkichlari bilan solishtirganda IL-4 va $\Phi\text{HO-}\alpha$ ($p < 0,05$) darajasi sezilarli darajada pasaygan. o'rtacha $1,7 + 0,2 \text{ pg / ml}$ va $2,6 + 0,3 \text{ pg / ml}$ ni tashkil etdi, nazoratda mos ravishda $2,5 + 0,08 \text{ pg / ml}$ va $4,01 + 0,31 \text{ pg / ml}$.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, seboreyali dermatit bilan og'rigan bemorlarda qonda IL-4 va $\Phi\text{HO-}\alpha$ etishmovchiligi bilan ifodalangan sitokin holatining nomutanosibligi mavjud. Qonda IL-4 va $\Phi\text{HO-}\alpha$ darajasining pasayishi tananing mudofaa tizimining muvaffaqiyatsizligining rivojlanishini aks ettiradi.

2-jadval. seboreyali dermatit bilan og'rigan bemorlarda kasallikning davomiyligiga qarab sitokin holatining ko'rsatkichlari (pg / ml)

Ko'rsatkichlar	Sog'lom nazorat guruhi N=20	Kasallar N=32	1 yilgacha N=7	1-5 yosh N=18	5 yildan ortiq N=7
IL4 pg / ml	$2,5 \pm 0,08$	$1,7 \pm 0,2^*$	$2,3 \pm 0,5$	$1,8 \pm 0,2^*$	$2,3 \pm 0,2$
TNF-alfa pg / ml	$4,01 \pm 0,31$	$2,6 \pm 0,3^*$	$2,3 \pm 0,5^*$	$3,5 \pm 0,6$	$3,5 \pm 0,8$

* - sog'lom nazorat guruhi ko'rsatkichlariga nisbatan ishonchlilik ko'rsatkichi ($P < 0,05$)

Kasallikning davomiyligiga qarab IL-4 va $\Phi\text{HO-}\alpha$ holatini o'rganish seboreyali dermatitli bemorlarda sitokin holatining ko'p yo'nalishli nomutanosibligini ko'rsatadi (2-jadval). Kasallikning davomiyligi 1 yilgacha bo'lgan IL-4 kontsentratsiyasi o'rtacha $2,3 + 0,5 \text{ pg / ml}$ ni tashkil etdi, bu sog'lom nazorat guruhining ko'rsatkichlariga to'g'ri keldi, kasallikning davomiyligi o'sishi bilan esa - 1-5. yillar davomida IL-4 kontsentratsiyasi nazorat guruhiga nisbatan 1,5 marta va 1 yil oldingiga nisbatan 1,3 ga kamaydi, bu statistik ahamiyatga ega ($P < 0,05$).

Yallig'lanishga qarshi sitokin $\Phi\text{HO-}\alpha$ kasallikning davomiyligi 1 yilgacha bo'lganida 1,7 baravar kamaydi va statistik ahamiyatga ega ($P < 0,05$). Va kasallikning davomiyligi oshishi bilan bu ko'rsatkich pasayish tendentsiyasiga ega, ammo statistik jihatdan ishonchsizdir. Shuni ta'kidlash kerakki, $\Phi\text{HO-}\alpha$ yallig'lanish vositachisi sifatida fagotsitlar, neytrofillar funktsional faolligini faollashtirishda ishtirok etadi, endotelial hujayralarning o'sishi va differentsiatsiyasini amalga oshiradi va mikroblarga qarshi immunitetda ishtirok etadi.

Shunday qilib, IL-4 va $\Phi\text{HO-}\alpha$ ning kamayishi organizmning immun tizimining bakterial yoki qo'ziqorin tabiatining begona antijenlerine hujayrali javobining pasayishini ko'rsatadi. Ko'pgina mualliflarning fikriga ko'ra, shuningdek, bizning kuzatuvlarimiz, seboreyali dermatit qo'ziqorin florasida - M.furfur va boshqa bakterial mikroflora bilan bog'liq.

Shunday qilib, seboreyali dermatit bilan og'rigan 36 bemorda bosh terisi shikastlanishining mikrobiologik tadqiqotlari M.furfurning 36 tadan 7 tasida (19,4%), st.aureusning 14 tasida (38,8%), st. Haemolyticus - 8 (22,2%), st.saprophyticus - 9 (25%). Tananing terisida M.furfurning o'sishi 2 (5,5%), st.aureus - 11 (30,5%), st. Haemolyticus - 3 (8,3%) va st.saprophyticus - 13 (36,1%) bemorlarda.

Shuni ta'kidlash kerakki, Micrococcaceae oilasi vakillarining lezyonlarda kolonizatsiyasi sog'lom odamlardagi mikroflora ko'rsatkichlaridan statistik jihatdan sezilarli darajada yuqori bo'lgan ($P < 0,05$), bu o'rtacha $1221,5 \pm 215,6$ KFU/sm² ni tashkil etdi. Olingan ma'lumotlar patogen flora stafilococcus spp.ning yuqori tarqalishini ko'rsatadi. seboreyali dermatit bilan og'rigan bemorlarning terisida, bizning fikrimizcha, bu dermatozning klinik kechishida muhim rol o'ynaydi. Shu bilan birga, TNF-a kontsentratsiyasining pasayishi endoteliy va makrofaglarning "patologik" azot oksidini ajratish uchun stimulyatsiyasini kamaytirishga yordam beradi, bu esa neytrofil adezyonining pasayishiga olib keladi va bu uchun qulay muhitni rivojlanishiga yordam beradi. patogen mikroorganizmlarning ko'payishi.

Shunday qilib, olingan ma'lumotlar shuni ko'rsatadiki, surunkali kasallikning klinik kechishining patogenetik mexanizmlaridan biri pro-(TNF-alfa) va yallig'lanishga qarshi (IL) ning pasayishi bilan tavsiflangan tananing hujayrali reaktivlik tizimining ishlamay qolishi hisoblanadi. -4) seboreyali dermatit bilan og'rigan bemorlarning terisida mikrobial ifloslanishning rivojlanishiga hissa qo'shadigan sitokinlar.

References:

1. Разнатовский, К. И., & Баринаева, А. Н. (2011). Себорея и вульгарные угри: Эпидемиология, патогенез, клиника, лечение.
2. Молочков, В., Кисина, В., & Молочков, А. (2006). Угри вульгарные: клиника, диагностика, лечение. Врач, (3), 38-39.
3. Shukurov, I. B., Yaxshiyeva, M. F., & Rustamov, M. K. (2021). CONDITION OF CYTOKINS STATUS AT PATIENTS OF SEBORRHOEIC DERMATITIS. Новый день в медицине, (1), 154-157.
4. Шукуров, И. Б., Яхшиева, М. Ф., & Рустамов, М. К. (2018). Характеристика себорейного дерматита. Научный журнал, (6 (29)).
5. Шукуров, И. Б., Яхшиева, М. Ф., & Рустамов, М. К. (2019). ОПТИМАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ К НАРУЖНОЙ ТЕРАПИИ У БОЛЬНЫХ СЕБОРЕЙНЫМ ДЕРМАТИТОМ. Новый день в медицине, (4), 361-364.
6. Maxmudov, F. A., Rahmatov, O. B., Latipov, I. I., Rustamov, M. K., & Sharapova, G. S. (2021). Intravenous laser blood irradiation in the complex treatment of patients with cutaneous leishmaniasis. 湖南大学学报 (自然科学版), 48(9).
7. Karimqulovich, R. M. (2023). Effects of Photodynamic Therapy in the Treatment of Mild to Moderate Acne Vulgaris. Central Asian Journal of Medical and Natural Science, 4(3), 1167-1171.
8. Karimqulovich, R. M. (2022). THE EFFECT OF SERTODERM CREAM IN THE TREATMENT OF MODERATE AND SEVERE FORMS OF ACNE VULGARIS. EUROPEAN JOURNAL OF MODERN MEDICINE AND PRACTICE, 2(6), 80-83.
9. Rahmatov, O. B., & Xayitova, N. D. (2021). The use of "Sulfacet-R"-Gel in Combination with Zinc Ointment to Determine its Effectiveness Against Acne Disease. CENTRAL ASIAN JOURNAL OF MEDICAL AND NATURAL SCIENCES, 2(6), 227-230.

10. Karimkulovich, R. M., & Axmedovich, M. F. (2021). The use of Retinoids in the Approach to the Cosmetic Treatment of Acne. *Central Asian Journal Of Medical And Natural Sciences*, 2(6), 44-48.
11. Karimkulovich, R. M. (2021). Analysis of the Efficiency of the Application of Balm "Dilasen" in Patients with Acne Vulgar. *Central asian journal of medical and natural sciences*, 2(6), 9-13.
12. Шукуров, И. Б., Яхшиева, М. Ф., & Рустамов, М. К. (2019). КЛИНИКО-МИКРОБИОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ СЕБОРЕЙНОГО ДЕРМАТИТА. *Новый день в медицине*, (2), 335-336.
13. Karimkulovich, R. M. (2023). A NEW COMBINATION METHOD FOR IMPROVING THE TREATMENT OF INSOMNIA VULGAR. *JOURNAL OF HEALTHCARE AND LIFE-SCIENCE RESEARCH*, 2(5), 67-70.
14. Karimkulovich, R. M. (2022). A new combination therapy in improving the treatment of acne vulgaris. *EUROPEAN JOURNAL OF MODERN MEDICINE AND PRACTICE*, 2(8), 38-41.
15. Karimkulovich, R. M. (2023). Analysis of the Effectiveness of Treatment Using Topical Treatments in Patients with Acne Vulgaris. *Central Asian Journal of Medical and Natural Science*, 4(3), 360-365.